

Taula del Bon Profit (ASSOC)

Es tracta d'una associació molt peculiar i alhora molt representativa de Benidorm. Peculiar perquè ni la seua estructura ni la seua forma d'actuació són habituals i es resisteixen a qualsevol comparació amb altres associacions. Podria definir-se com una societat gastronòmica que es reuneix tots els últims divendres de mes, però n'hi ha molt més. La Taula té com a objectiu fomentar, a més de la gastronomia, les tradicions valencianes de tot tipus per la qual cosa només es parla en valencià, els menjars i begudes són majoritàriament de la terra i al final del sopar un conferenciant exposa temes relacionats amb la cultura valenciana. El tarannà nacionalista dels seus fundadors va fer que els primers anys la senyera històrica presidira les reunions. Actualment tal reivindicació no es considera necessària pels organitzadors, però la senyera sí que forma part del seu logotip. Pere Maria Orts va dir en 1978 tot fent referència als entrebancs que aleshores trobava l'ús de la llengua al nostre país: *Als temps de perill, de no ésser ben vista la nostra personalitat, la gran abanderada ha estat la Taula del Bon Profit. La senyera dels quatre pals rojos sobre camp daurat hi ha segut l'oriflama de presidència davant el cap de taula en les nits de reunió pel sopar.* Joan Ronda va exposar aquesta mateixa idea en els següents versos de l'acta fundacional:

*Per a fugir del soroll
que ens ha dut el turisme
formarem com un manoll
els que parlem valencià
que la cosa, està bé ja,
perquè de sentir a la gent
parlar en llengües estranyes
dins de poc, si això va així,
la llengua que havem mamat
s'haurà del tot desterrat.*

La Taula es defineix ella mateixa com una associació cultural i gastronòmica que ens junta a una mitjana d'unes cent persones de la comarca de la Marina Baixa, al País Valencià, que tenim com interessos comuns el bon menjar, les tradicions i la cultura del nostre poble, i gaudir de bona companyia. Seràs benvingut sempre que portes bona gana i un sentiment positivista de la vida i l'amistat.

La Taula no té una organització formal i el seu funcionament sembla anàrquic, però funciona bé. No té seu, ni una administració que s'encarregue de la part econòmica o de la part burocràtica; no es porta llibre d'actes, ni llibre de socis. Tampoc no té normes escrites que regulen el seu funcionament. Els primers anys, l'advocat Joan Ronda Perales va redactar una mena d'estatuts que ell va denominar *Acta de Constitució*. Estan redactats en vers, amb un evident sentit humorístic, i en cap manera es pot considerar un text normatiu, encara que arreplega els sentiments i propòsits dels fundadors de la Taula. L'associació ha fugit de regir-se per textos escrits i, tot imitant conscientment el Tribunal de les Aigües de València, ha preferit els acords verbals:

*No es farà res per escrit
perquè pot quedar constància
i armar-se algun bollit.*

Aquesta postura, que tenia sentit en els anys de la dictadura franquista, ha continuat amb la democràcia i la Taula del Bon Profit no ha sentit mai la necessitat de posar per escrit cap tipus de norma adaptada a la nova situació. La bona voluntat i l'entusiasme d'unes poques persones compensen aquesta manca d'organització formal.

La idea de crear la Taula se li va ocórrer a Jaume Fuster xarrant amb un grup d'amics en un soterrament, ja que el costum de Benidorm és que les dones entren a l'església i els hòmens es queden fora. Entre aquest grup de fundadors, a més de l'esmentat Jaume Fuster Llorca, estaven, entre altres, Vicent Llorca Lloret, Vicent Noguerols Lloret, Josep Pérez

Devesa, Vicent Zaragoza, Joan Ronda Perales, i Josep Zaragoza Pérez que tots els mesos componia una poesia per a l'ocasió. La primera reunió es va fer el 2 de juny de 1972 en un sopar al restaurant La Palmera, tot actuant com a cap de taula Vicent Llorca Lloret i com avisador Vicent Noguerols Lloret.

Els seus membres fundadors foren exclusivament hòmens i d'un tarannà més aviat misogin per la qual cosa les reunions de la Taula eren exclusivament masculines. Durant molts anys les dones han tingut prohibit l'accés a les reunions, amb dues excepcions: al sopar de febrer en honor a sant Valentí, organitzat conjuntament amb la Comissió de Festes Patronals a la qual se'n cedeixen els beneficis, i al sopar d'octubre en honor de sant Donís. A l'acta fundacional es diu textualment que:

No s'admetrà cap dona

ni pròpia ni amanebà,

mariques reconeguts

ni eixos que, ni fu ni fa.

Les protestes de certs col·lectius, especialment feministes, van ser clares i una de les seues conseqüències va ser l'organització a Benidorm d'una taula del bon profit paral·lela a l'oficial integrada exclusivament per dones. Actualment, la norma s'ha relaxat i, segons els organitzadors, a més dels sopars esmentats, les dones poden acudir lliurement a qualsevol altre com de fet ja han acudit algunes, encara que en nombre escàs i de manera quasi testimonial. Citen com exemples els casos de la cantant Núria Feliu i de la historiadora Júlia Campón que van ser unes de les conferenciants convidades. De tota manera, els qui acostumen a anar són majoritàriament hòmens, la qual cosa, segons alguns dels fundadors, permet anar vestit de manera informal, estar més relaxats i ha contribuït a la supervivència de la Taula al llarg dels trenta anys de la seua existència.

La Taula del Bon Profit es reuneix per a sopar tots els últims divendres de cada mes, amb dues excepcions: en febrer es reuneix el dia de sant Valentí i en juliol, al sopar de l'Illa de Benidorm, es reuneix en dissabte. El lloc de reunió varia contínuament perquè

l'associació tracta d'obrir-se i projectar-se a tota la comarca i ha organitzat sopars a pràcticament totes les localitats de la Marina i en llocs d'interés ecològic com les fonts de l'Algar o l'Illa de Benidorm. Fruit d'aquesta projecció ha estat també la creació a la Marina Alta de la Taula del Bon Menjar, de similars característiques a la de Benidorm. Va ser una iniciativa del poeta Vicent Pons, natural de Pedreguer però assidu visitant de Benidorm.

La gastronomia és un dels eixos fonamentals de l'associació. El cap de taula, amb la col·laboració del mestre de cuina del restaurant triat, s'encarrega de dissenyar el menú del mes, que necessàriament ha de ser a base de productes típics de la terra i elaborats de forma tradicional. Es conserva el registre de tots els menús des de l'any de la seua fundació. També es tracta de mantenir una gran qualitat, la qual cosa és difícil d'aconseguir quan el nombre de tertulians és excessivament alt.

En el moment de la seua fundació es va plantejar organitzar la Taula com les societats gastronòmiques basques però es va descartar la idea. No es vol cuinar, i per tant, l'elecció de les persones que han de confeccionar el menú és important. Tampoc no es vol tenir un local fix i es trien llocs a l'aire lliure sempre que el temps ho permet.

Entre les reunions de la Taula del Bon Profit cal destacar la de Benidorm que se celebra sempre en maig i des de fa molts anys en el mateix restaurant, El Llandero. Es prepara un plat exclusiu de Benidorm: el guisat de bot (vegeu **guisat de bot GASTR.**). El bot o peix lluna és un peix que es capturava en l'almadrava i que en la majoria de llocs es rebutjava per ser poc mengívol. Però a Benidorm, els pescadors foren capaços d'aprofitar-lo i elaboraren un bon menjar. Desapareguda l'almadrava, Jaume Fuster imposà la tradició d'anar a comprar el bot a l'almadrava de l'Azodia, prop d'Águilas.

Una altra reunió destacada és la de l'Illa de Benidorm que se celebra el mes de juliol. En aquestes ocasions, el cap de taula és l'alcalde de Benidorm, que sol convidar a les personalitats que considera convenients, i l'avisador és Ramon Galiana. El conferenciant sol ser una persona de prestigi com, per exemple, l'exministre d'Afers Exteriors, Josep Pere Pérez Llorca, el filòleg Manuel Sanchis Guarner, el cantautor de Xàtiva, Raimon, etc.

El prestigi de la Taula del Bon Profit es deu no sols a la qualitat gastronòmica dels sopars sinó també a la qualitat i a l'interés que susciten els seus conferenciant. Donat l'ambient lúdic i despreocupat que hi ha després de sopar els parlaments no són llargs, però mantenen un nivell intel·lectual interessant. A més dels indicats anteriorment, cal destacar altres conferenciant il·lustres que han passat per les tertúlies de la Taula del Bon Profit. Són l'historiador Pere Maria Orts i Bosch, Ramon Lapiedra, rector de la Universitat de València, Lluís Alpera i Rafael Alemany, professors de la Universitat d'Alacant, el poeta Vicent Andrés Estellés, el grup musical Al Tall, la cantant Núria Feliu, l'escriptor Manuel Vicent, l'artista Josep Díaz Azorín, el cantant Paco Muñoz, el músic Joan Blasco, el jugador de pilota, Genovés, Josep Lluís Albinyana, i molts d'altres. Cal destacar una figura que a més de conferenciant va ser l'animador cultural de l'associació; es tracta del desaparegut historiador de Calp, Jaume Pastor Fluixà, assidu assistent a les reunions, que va contribuir a elevar el seu nivell cultural i va fer de nexa d'unió entre les dues Marines.

Com hem vist, la Taula del Bon Profit és una societat gastronòmica inspirada en les existents a Euskadi, però amb algunes diferències. No té normes escrites, la qual cosa es fa conscientment. Però hi ha algunes normes que cal complir: no es pot parlar de política ni de religió per evitar conflictes i discussions que puguen alterar l'harmonia que deu presidir les reunions. Si alguna persona arriba tard al sopar la forma de cridar-lo a l'ordre és aplaudir. El conferenciant haurà de parlar en valencià i sobre temes d'interés per a la comarca.

Pel seu caràcter respectuós amb totes les opinions, per potenciar la cultura en un ambient relaxat i lúdic, i pel fet d'estar obertes a tothom, les tertúlies de la Taula del Bon Profit han anat incrementant el nombre d'assistents. No hi ha jerarquia de cap tipus ni entre els organitzadors ni entre els membres de la Taula. El seu lema és *Entre tots ho farem tot*. Els socis no estan inscrits en cap llibre de socis, no paguen quotes ni tenen obligació d'assistir a un nombre mínim de reunions. El caràcter liberal, un tant anàrquic i *bon vivant*, dels organitzadors permet d'assistir-hi sense inscripció prèvia i sense estar convidat, la qual cosa, de vegades, ha creat problemes als restaurants perquè el nombre de convidats previstos no coincidía amb el nombre real d'assistents. Actualment, hi acudixen una mitjana d'unes 100 persones per sopar,

però n'hi ha hagut ocasions en les quals s'han superat els 200 assistents. Els sopars de l'Illa de Benidorm solen congrega unes 150 persones. Fins l'any 2001 s'han fet més de 350 reunions.

L'organització es manté perquè existeix la figura del antenidor perpetu, que des de la fundació de la Taula va recaure sobre Jaume Fuster fins la seua mort en 1989. Des d'aleshores, el seu germà, Roc Fuster, ocupa el càrrec. En una associació en la qual els càrrecs canvien cada mes, la seua continuïtat és imprescindible per a mantenir la cohesió. I donat que l'associació no té infraestructures administratives, és peça fonamental en la redacció i l'arxiu dels documents generats per l'associació (convocatòries i menús principalment). A més del antenidor estan les figures del cap de taula i de l'avisador que duren una convocatòria, o siga un mes. Es trien en l'últim sopar i s'encarreguen d'organitzar la següent reunió: triar la població, el restaurant, el menú, etc. En finalitzar el sopar s'encarreguen de cobrar el seu import d'acord amb el lema:

*Tot s'ha de cobrar a escote,
amb diners del banc d'Espanya.
No cap la lletra ni el xec
que és molt vella l'artimanya.*

A més, s'encarreguen d'avisar els socis, cosa que abans es feia personalment, però ara s'utilitzen tots els sistemes, fins i tot Internet, on l'associació té una pàgina web.

Les reunions de la Taula han adquirit gran prestigi. Són nombroses les cròniques periodístiques que ressenyen les reunions més destacades. La Universitat d'Alacant que organitzava uns cursos d'estiu a la Ciutat Patricia de Benidorm, amb la col·laboració de l'Ajuntament, va dedicar una de les seues sessions a l'anàlisi de la Taula del Bon Profit amb assistència del sociòleg Mario Gaviria.

La Taula ha editat diversos reculls destinats als seus membres més habituals. No estan editats a impremta sinó a ciclostil i sol aprofitar-se la reunió de sant Valentí per tal de presentar-los. Cal destacar el recull de menjars i poemes de l'any 1975 on s'arreglen

alguns retalls de premsa tot fent al·lusions a les reunions de la Taula. També el recull de 1978 prologat per Pere Maria Orts i on consta l'acta

fundacional. En febrer de 1988, es va presentar un recull de receptes de pastisseria casolana arreplegades per Antònia Perales Valls.

Diccionari de Benidorm